

Program prac konserwatorskich bramy południowej od ul. 11 listopada w murze okalającym dziedziniec gospodarczy plebanii w Tykocinie

1. **Wstępne mechaniczne usunięcie wtórnych uzupełnień** starych przemurowań i cementowych uzupełnień spoin - prace te należy wykonywać w sposób kontrolowany tak, aby nie naruszyć oryginalnej substancji wątku i detalu gzymsów i profili oraz innych cennych elementów. Prace należy prowadzić przy użyciu ręcznych narzędzi.
2. **Usunięcie cementowych nawarstwień i tynków**, z zachowaniem wszelkich śladów tynków historycznych.
3. **Usunięcie cementowych i bardzo zniszczonych fragmentów spoiny**, z zachowaniem wszelkich śladów spoinowania historycznego.
4. **Delikatne zdjęcie dachówek ceramicznych z dachu bramy.**
5. **Prace konserwatorskie przy fundamencie kamiennym** – odcinkowe odkopanie do głębokości ok. 60 -100 cm fundament od strony zewnętrznej, wykonanie wszystkich koniecznych przemurowań wątku kamiennego i uzupełnienie fugowania. A następnie ułożenie cienkiej warstwy gliny i zasypanie wykopu ziemią. Po zakończeniu prac z jednej strony podobny zabieg należy powtórzyć od strony wewnętrznej.
6. **Obniżenie terenu wokół muru w celu odsłonięcia ceglano-cokołu.**
7. **Oczyszczenie powierzchni kamieni** w partii cokołowej z cementowych i wapiennych pozostałości wtórnych wypraw - metoda ścierno-strumieniowa.
8. **Oczyszczenie powierzchni muru ceglano-cokołu** z cementowych i wapiennych pozostałości wtórnych wypraw - metoda dobrana w zależności od stopnia zanieczyszczenia i stanu zachowania kamieni - zastosowane metody muszą gwarantować małą szkodliwość dla środowiska oraz wprowadzenie znikomej ilości wody w spoiny murów kamiennych. Delikatne czyszczenie na sucho metodą strumieniowego ściernia, pudry mineralne lub roślinne: piasek kwarcowy. Wielkość, twardość i kształt cząstek ścierniwa oraz wszelkie parametry sprężonego powietrza podającego ścierniwo należy dobrać tak, aby skuteczność oczyszczenia była optymalna.
9. **Wstępne wzmocnienie zdegradowanego muru** miejscowo należy przeprowadzić konsolidację osłabionych fragmentów wątku murarskiego. Wytypowanie miejsc do wykonania wstępnej konsolidacji będzie uzależnione od szczegółowych oględzin muru, a także po wykonaniu prób czyszczenia z nawarstwień. Jeśli stwierdzi się ryzyko uszkodzenia powierzchni podczas oczyszczania, zabieg wstępnego wzmocnienia będzie konieczny. Zabieg powinien być wykonany przy zastosowaniu preparatów krzemooorganicznych o dobranej do stopnia dezintegracji podłoża zawartości substancji czynnej oraz zapewniającym hydrofilność powierzchni po zakończeniu procesu (do dyspozycji środki Funcosil Steinfestiger KSE 100, KSE 300 lub równoważne, w uzasadnionych przypadkach silnie destruowanych podłoży KSE 500 lub równoważne). Powierzchnie poddane zabiegowi muszą być osłonięte tak, aby zapewnić im wysoką wilgotność i odpowiednią temperaturę zgodnie z kartą techniczną preparatów. W przypadku zaproponowania przez Wykonawcę innych.
10. **Eliminacja szkodliwych drobnoustrojów** oraz zapobieganie ich rozwojowi. i np.: Biotin S i R, Algat firmy Atlax, Grünbelag-Entferner f-my Remmers lub Sto —Prim Fungal, KEIM Algicid Plus, Aseptina APM w roztworze alkoholowo-wodnym. Mogą być zastosowane preparaty alternatywne, pod warunkiem, iż nie będą zawierały aktywnego chloru.
11. **Wzmocnienie strukturalne zdeintegrowanych cegieł** z zastosowaniem środków konserwatorskich dla ścian (np. Funcosil Steinfestiger KSE 100, KSE 300 lub równoważne).

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

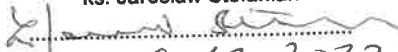
ks. Jarosław Stefaniak

dn.6.16.2023

12. **Naprawy techniczne muru.** Do koniecznych prac należą: usunięcie zdeintegrowanych popękanych zapraw łączących i klejących ze szczelin, klejenie spękanych (lub dawniej klejonych) fragmentów muru i detali kamiennych, wzmocnienie strukturalne oraz wypełnienie pustek i szczelin w strukturze elewacji, przemurowywania inne nie wymienione, które będą konieczne po dokładnej ekspertyzie in situ. Ustabilizowanie spękań muru proponuje się wykonać wykorzystując najmniej inwazyjną metody przeszywania prętami stalowymi, które pozwalają na zszycie spękania nawet w bardzo zdeintegrowanym murze, staranne wypełnienie szczelin masą iniekcyjną, aby zabezpieczyć przed wnikaniem wody. Uwaga: wszelkie otwory i bruzdy wykonywać urządzeniami bez udaru. Do naprawy pęknięć i zarysowań zaleca się zastosowanie rozwiązań systemowych firmy HeliFix lub równoważne, możliwe jest zastosowanie innych technologii spełniających warunki techniczne jak np. BRUT SAVER, FISCHER czy KOELNER lub równoważne. Przemurowanie luźnych fragmentów elewacji w dobranym kolorystycznie materiale ceglanym.
13. **Naprawa rys i drobnych spękań ścian w murach pełnych w systemie helifix.** Wyciąć szczeliny w poziomych warstwach w wymaganych odstępach i na określonej głębokość. W przypadku cięcia w spoinach należy usunąć zaprawę na całej grubości spoiny. Wyczyścić szczeliny przy pomocy odkurzacza i spryskać wodą. Do końca szczeliny wprowadzić zaprawę HeliBond MM2 o grubości ok. 15 mm. Wcisnąć pręt HeliBar o średnicy \varnothing 8 mm w zaprawę w celu uzyskania równej otuliny. Wprowadzić następną warstwę zaprawy cementowej MM2 pozostawiając ok. 15 mm w celu późniejszego uzupełnienia wypełnienia spoiny zaprawą odpowiadającą zaprawie stosowanej w pozostałych spoinach obiektu. Wyrównać powierzchnię spoiny. Zwilżyć spoinę co pewien czas. Uzupełnić wypełnienie szczeliny odpowiednią zaprawą. Do naprawy słupów ceglanych (filarów) przy wejściach i w bramie wjazdowej, jeśli nie sprecyzowano inaczej przyjmować poniższe zasady: Głębokość szczeliny 35 do 40 mm. Pręt HeliBar wyprowadzić co najmniej na długość 500 mm poza szczelinę. Pionowy rozstaw prętów co 4 - 6 warstwy cegły. Pręt HeliBar zamocować w murze na odcinkach minimum 500 mm po obu stronach pęknięcia.
14. **Uzupełnienia ubytków muru (filarów) ceglami** odpowiednio dobranymi pod względem wielkości i właściwości fizycznych, z cegielni w Kraśniku i Szczytnikach lub równoważnych. Murowanie z zastosowaniem zaprawy mineralnej o składzie: TKP Trasskalk - 3 cz., TKP Trasszement (firmy Hufgard Optolith) – 1 cz., piasek kwarcowy - 7 cz. lub równoważne.
15. **Uzupełnienie mniejszych ubytków w cegle** np.: barwione w masie zaprawy mineralne na bazie wapna trasowego Tubag Steinersatzmasse NSR 0,4; lub mineralna zaprawa Remmers Restauriermörtel (wersja miękka) lub równoważne.
16. **Uzupełnienie ubytków spoinowania**, z uwzględnieniem koloru oraz kształtu spoiny. Zdegradowane spoiny należy usunąć maksymalnie do głębokości 2-3 cm i wymienić na nowe zaprawami mineralnymi spełniającymi wymogi konserwatorskie, o odpowiednich parametrach fizykomechanicznych oraz estetyce zbliżonej do cech zapraw historycznych np. Tubag Trass Kalk Fugensaniermörtel, Remmers Fugenmörtel z trasem (lub równoważne).
17. **Scalenie kolorystyczne** wątku ceglanoego farby krzemianowe firmy Keim lub równoważne.
18. **Konserwacja i rekonstrukcja historycznych wypraw** – doczyszczanie zachowanych oryginalnych tynków.

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

ks. Jarosław Stefaniak

dn. 6.12.2023

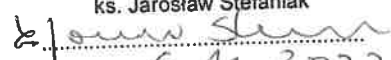
19. **Podklejenie, wypełnienie szczelin oraz pęcherzy** w oryginalnym tynku wapiennym za pomocą iniekcji z użyciem preparatu PLM – AL lub równoważnym – zaprawy mineralnej na bazie wapna hydraulicznego.
20. **Wzmocnienie osypujących się fragmentów tynków** historycznych za pomocą KSE 300 E lub KSE 500 E (firmy Remmers) – zależnie od stopnia osłabienia i osłonięcie ich przed przystąpieniem do oczyszczania pozostałych partii muru.
21. **Delikatne mechaniczne doczyszczenie** wzmocnionych fragmentów historycznego tynku.
22. **Uzupełnienie warstwy wyprawy** w obrębie zachowanych reliktyw przygotowanych na bazie wapna trasowego TrassKalk firmy Optolith lub równoważnym.
23. **Wyprowadzenie w tynku** wszystkich oryginalnych kształtów gzymsów, płycin.
24. **Ułożenie czapy** z dachówki ceramicznej esówki naturalna czerwień mat na zaprawie wapienno-trasowej.
25. **Scalenie kolorystyczne** farbami krzemianowymi Restauro Lazur firm KEIM lub równoważnymi w kolorze keim 9096 lub podobnym, partie gzymsu keim 9092. Ostateczne zestawienie kolorystyczne powinno być zaakceptowane przez komisję konserwatorską po wykonaniu prób kolorystycznych na obiekcie in situ.

Wykonanie prac przy wrotach drewnianych i furcie

1. **Wykonanie dokumentacji** opisowej i fotograficznej stanu zachowania drzwi in situ.
2. **Demontaż** i przewiezienie obiektu do pracowni konserwatorskiej.
3. **Rozpoznanie budowy technologicznej** i przegląd poszczególnych elementów konstrukcyjnych oraz stolarskich pod kątem stanu zachowania oraz rodzaju opracowania powierzchni.
4. **Demontaż okuć** stalowych.
5. **Oczyszczenie okuć** z rdzy i zanieczyszczeń - chemicznie skansol lub równoważne i mechanicznie wełna stalowa 000.
6. **Wykonanie rekonstrukcji** brakujących elementów okuć.
7. **Zabezpieczenie antykorozyjne** wszystkich okuć - preparat firmy Sika lub równoważne.
8. **Pomalowanie elementów żelaznych** farbą ochronną - farba czarna matowa grafitowa firmy Eddi Schmiedt
9. **Usunięcie fragmentów drewna silnie porażonych grzybem** oraz tych, których stan zachowania nie rokuje skuteczności zabiegu impregnacji strukturalnej.
10. **Dezynfekcja i dezynsekcja.**
11. **Usunięcie warstw przemalowań** ugrowej farby - chemicznie izopropanol + aceton.
12. **Impregnacja strukturalna drewna** poprzez pędzlowanie impregnatem -12% i 14% roztwór preparatu Hekol L50 (prod. Heko) w toluenie lub równoważne.
13. **Naprawy stolarskie**, sklejenie pękniętych desek - klej poliuretanowy klasy B4 lub równoważne.
14. **Wykonanie fleków drewnem** dobranym gatunkowo do poszczególnych elementów w miejscach ubytków.
15. **Uzupełnienie i rekonstrukcja** elementów konstrukcyjnych, takich jak listwy przymykowe, stężenia.
16. **Zabezpieczenie przeciwgrzybiczne** i owadobójcze fragmentów wykonanych z nowego drewna Induline SW-900 IT Remmere lub równoważne.
17. **Opracowanie powierzchni drewna**, upodobnienie fleków, bejcowanie.
18. **Zabezpieczenie drewna** bezbarwnymi preparatami żywicznymi i antygrzybicznymi - np. drewnochron lub równoważne.

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

ks. Jarosław Stefaniak

6.12.2023

19. Montaż okuć.

20. Przewiezienie obiektów z pracowni konserwatorskiej na miejsce montażu.

21. Osadzenie i montaż drzwi, montaż zamków, zawiasów i skobli, regulacja drzwi na zawiasach

22. Wykonanie powykonawczej dokumentacji konserwatorskiej.

ARTYSTA PLASTYK
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
Przemysław Gorek
mgr Przemysław Gorek
Nr dypl. 5946

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

ks. Jarosław Stefaniak

Jarosław Stefaniak

dn. 6.11.2023